УДК 346

Є. В. ЧЕРЕПОВСЬКИЙ
здобувач кафедри господарського права
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого, Харків
e-mail: hp_nuau@mail.ru

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ГОСПОДАРСЬКИЙ МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

У статті досліджуються питання державної підтримки суб'єктів господарювання із застосуванням відповідних організаційно-господарських механізмів. Аналізується перелік методів і форм, зокрема, державного стимулювання інноваційного розвитку промислових підприємств. Акцентується увага на тому, що їх систематизація дозволяє визначити з позиції комплексного підходу найбільш ефективні правові заходи, що забезпечують розвиток сучасного інноваційного виробництва.

Ключові слова: державна підтримка, суб'єкти органіційно-господарських повноважень, регулюючий вплив держави.

Постановка проблеми. В умовах глобалізації та загострення конкуренції на світових ринках, вдосконалення організаційно-господарського механізму державної підтримки розвитку промислових підприємств і створення сприятливого клімату для інвестицій в інновації стають об'єктивною умовою і потребою практики сучасного ринкового господарювання. Створення системи організаційно-господарського забезпечення господарської діяльності промислових підприємств викликано зростаючим значенням модифікації національної економіки, а також необхідністю підвищення рівня інноваційного потенціалу та інвестиційної активності суб'єктів господарювання, їх спонукання до більш активного використання інновацій у господарській діяльності.

© Череповський Є. В., 2015

У результаті впливу світової фінансово-економічної кризи значно скоротилася частка інвестицій у структурі капіталу в більшій частині галузей національної економіки, що призвело до зниження рівня інноваційного потенціалу, ускладнивши тим самим вихід суб'єктів господарювання на траєкторію стійкого економічного зростання. Однак у цій ситуації особливого значення набуває створення потужного стимулюючого організаційно-господарського механізму, як для розвитку нових форм внутрішньогосподарських відносин, так і для визначення напрямів та інструментів державної підтримки промислових підприємств, спрямованих на прискорений розвиток і зміцнення їх інноваційного потенціалу за визначальної ролі їх інноваційної активності. В цьому розумінні під державною підтримкою промислових підприємств як складової частини організаційно-господарського механізму слід розуміти сукупність організаційно-господарських заходів, що вживаються суб'єктами організаційно-господарських повноважень у сфері інноваційної політики щодо створення умов для стимулювання інноваційної та інвестиційної активності як суб'єктів публічного права, так і суб'єктів приватного права.

Саме в цій ситуації особливого значення набуває створення потужного стимулюючого організаційно-господарського механізму як для розвитку нових форм внутрішньогосподарських відносин, так і визначення напрямів та інструментів державної підтримки промислових підприємств, спрямованих на прискорений розвиток та зміцнення їх інноваційного потенціалу за визначальної ролі інноваційної активності суб'єктів господарювання. Під державною підтримкою інноваційного розвитку промислових підприємств як складовою частиною організаційно-господарського механізму слід розуміти сукупність організаційно-господарських повноважень, що вживаються цими суб'єктами, у сфері інноваційної політики щодо створення умов для стимулювання інноваційної активності як суб'єктів приватного права, так і суб'єктів публічного права.

Зазначене потребує здійснити масштабний моніторинг стосовно створення умов для стимулювання інноваційної активності суб'єктів публічного та приватного права, а також забезпечити їх відповідним правовим регулюючим стимулом.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Важливі теоретичні проблеми забезпечення діяльності суб'єктів публічного та/або приватного права та їх державної підтримки займають вагоме місце в роботах науковців-господарників, а саме: О. М. Вінник, Д. В. Задихайла, В. К. Мамутова, В. М. Пашкова, О. П. Подцерковного, В. А. Устименко, В. С. Щербини тощо. Однак організаційно-господарський механізм державної підтримки галузей національної економіки не став об'єктом комплексних наукових досліджень.

Формулювання цілей. Метою статті є дослідження особливостей і змісту державної підтримки промислових підприємств та суб'єктів господарювання в цілому.

Виклад основного матеріалу. Деякі науковці відокремлюють певні стимули для підвищення інноваційної активності промислових підприємств за рахунок застосування таких заходів державної підтримки: 1) коригування окремих стратегічних документів у сфері розвитку промислово-господарського комплексу; 2) вдосконалення законодавства у сфері забезпечення захисту інтелектуальної власності та залучення промислової інтелектуальної власності в господарський оборот; 3) модернізація технічних регламентів і стандартів у рамках адаптації законодавства України до законодавства ЄС, з метою усунення бар'єрів для технологічного переозброєння; 4) активізація діяльності інститутів інноваційного розвитку за рахунок підвищення ефективності використання існуючих і запуску нових механізмів державно-приватного партнерства; 5) вдосконалення виробничо-технологічної інноваційної інфраструктури на базі державно-приватного партнерства з метою прискорення темпів комерціалізації передових технологій; 6) зниження системних ризиків суб'єктів господарювання шляхом диверсифікації джерел фінансування наукових досліджень, у тому числі за рахунок фінансової інноваційної інфраструктури, створюваної за державної підтримки; 7) вдосконалення інформаційного середовища, що стосується розвитку системи інформування про існуючі пріоритети розвитку та державні програми підтримки інновацій, а також перспективні результати НДДКР; 8) створення системи стимулювання суб'єктів господарювання до вкладення коштів у підготовку кваліфікованих кадрів і фахівців; 9) запровадження та розвиток в існуючій податковій системі стимулюючих податкових пільг [1].

У рамках вищевикладених елементів регулюючого впливу держави особлива роль належить інституціональним перетворенням, спрямованим на створення і подальший розвиток виробничо-технологічної інноваційної інфраструктури, що сприяє підвищенню матеріально-технічної бази.

У сучасній практиці застосовується великий перелік методів і форм державного стимулювання інноваційного розвитку промислових підприємств. Їх систематизація дозволяє визначити з позиції комплексного підходу найбільш ефективні правові заходи, що забезпечують розвиток сучасного інноваційного виробництва.

У рамках перерахованих елементів регулюючого впливу держави особлива роль належить інституціональним перетворенням, спрямованим на створення і подальший розвиток виробничо-технологічної інноваційної інфраструктури, що сприяє підвищенню матеріально-технічної бази інноваційного потенціалу підприємств.

Як один із важливих заходів, спрямованих на вдосконалення організаційно-господарського механізму державної підтримки промислових підприємств, а, отже, підвищення ефективності їх функціонування в цілому, є створення

нової інституційної структури — технологічної платформи машинобудування як однієї з ефективних форм державно-приватного партнерства в структурі промислового виробництва. Під технологічною платформою машинобудування пропонується розуміти інституційне утворення взаємопов'язаних суб'єктів інноваційної сфери, об'єднаних загальним економічним інтересом, і єдиної довгострокової стратегії розвитку галузі на принципах державно-приватного партнерства, з метою прискорення модернізаційного розвитку в умовах науково-технічної революції.

На сьогодні критичним фактором успіху вітчизняних суб'єктів господарювання на ринку є комерціалізація інноваційних технологій у зв'язку з недостатнім розвитком як самих елементів інфраструктури інноваційного процесу, так і зв'язків між ними. Одним із найбільш ефективних варіантів вирішення цієї проблеми могло б стати створення центрів трансферу технологій інкубаційних і технологічних майданчиків, які забезпечували б за запитами промислових підприємств надання повного комплексу послуг на основі державно-приватного партнерства (проведення інжинірингу, випробувань, включаючи сертифікаційні, організація дослідного виробництва, забезпечення патентної підтримки) щодо введення в комерційний оборот промислової інтелектуальної власності. Це дозволило б підприємствам: підвищити ефективність використання наявного інноваційного потенціалу; досягти значної економії часу і коштів на реалізацію інноваційних проектів [1].

Як свідчить проведений аналіз, методи і форми державного стимулювання та регулювання інноваційних процесів при переході на інноваційний шлях розвитку можуть бути різноманітними. При цьому вони повинні взаємно доповнювати один одного, вписуючись у загальну систему вирішення завдань інноваційної політики, і супроводжуватися роз'яснювальною роботою та іншими заходами морально-психологічного характеру. Важливо, щоб підсумком такої роботи стало усвідомлення бізнес-спільнотою необхідності модернізації національної економіки на новітній технологічній базі.

Серед основних причин, що обмежують розвиток інноваційного потенціалу промислових підприємств, слід відокремити: 1) незадовільний стан макроекономічного середовища і відсутність обґрунтованої єдиної державної стратегії промислового розвитку; 2) значний розрив між оптимальним (для забезпечення конкурентоспроможності бізнесу) і фактичним рівнем інноваційних витрат, який ще більше посилився в результаті фінансово-економічної кризи; 3) низький внутрішній попит на інновації через нестачу інвестицій і власних фінансових коштів, неприйнятних умов кредитування [2].

У зв'язку з цим особливого значення набуває вектор державної підтримки промислових підприємств, у тому числі на основі принципів державно-приватного партнерства, спрямований на розвиток і зміцнення їх інноваційного

потенціалу за рахунок оновлення та модернізації виробництва і широкого впровадження нових технологій за визначальної ролі інноваційної активності підприємств.

Отже, державна підтримка підприємництва являє собою свідоме створення економічних і правових умов, стимулів для розвитку бізнесу, а також вкладення в нього матеріальних і фінансових ресурсів на пільгових умовах. Ці цілі досягаються, якщо держава стимулює зміни в суспільній свідомості, орієнтує її на життєві інтереси і цінності середнього класу, формує позитивне ставлення різних верств і груп населення до підприємницької діяльності, причому не тільки як до джерела задоволення потреби в продуктах і послугах, але і як до можливого життєвого шляху. Необхідно допомогти громадянам зробити свідомий вибір — стати підприємцем або залишитися найманим працівником, інвестувати кошти у виробництво або використовувати їх для особистого споживання.

Особливе значення для підприємництва має податкова політика держави, яка покликана сприяти збільшенню виробництва товарів і послуг та формуванню на цій основі централізованих фондів фінансових ресурсів, насамперед державного бюджету. При переході до ринкової економіки податкова політика повинна стимулювати ефективні форми господарювання, створювати умови для залучення іноземних інвестицій та кредитних ресурсів, підвищення рівня виробництва і його рентабельності. Зазвичай оподаткування виконує стимулюючу та контрольну функції.

Однак, на жаль, податкова політика відрізняється недостатньою гнучкістю, складністю податків, надмірною жорсткістю і централізацією. Особливої шкоди завдає її конфіскаційний і фіскальний характер.

При цьому механізм регулюючого впливу держави на господарську діяльність ґрунтується насамперед на необхідній взаємозалежності між двома сторонами суспільного виробництва. Це відповідність виробничих відносин характеру і рівню продуктивних сил, що діє на всіх щаблях історичного розвитку суспільства і визначає основні цілі механізму регулювання економіки. Щоб прискорити соціально-економічний прогрес суспільства, необхідно постійно вдосконалювати виробничі відносини, підтримувати їх стійку відповідність, які продуктивним силам динамічно розвиваються, для того, щоб не допускати застою в розвитку виробництва, своєчасно виявляти і вирішувати суперечності, що між ними виникають.

Крім того, механізм регулюючого впливу держави на господарську діяльність відображає необхідні внутрішні зв’язки між явищами і процесами економічного життя суспільства. Особливість механізму регулюючого впливу держави на господарську діяльність виявляється в тому, що його застосування вимагає досягнення цілей розвитку національної економіки.

Основними елементами господарського механізму є ринкове саморегулювання та регулюючий вплив держави на діяльність суб'єктів господарювання. Ринкове саморегулювання сьогодні здійснюється через механізм вільної конкуренції, тобто конкуренції, на яку не впливають монополії, держава в особі державних органів лише здійснює нагляд за дотриманням конкурентної політики держави.

Проте однією з базових засад моделювання будь-яких правових конструкцій є систематика ринкових відносин. Виходячи із товарно-грошової природи відносин у сфері господарювання можна стверджувати, що компонент ринкової саморегуляції у сфері господарювання в системі відповідних відносин може і має бути присутнім. Тож виникає запитання про архітектоніку ринкового саморегулювання у сфері промислового виробництва та можливостей правовими засобами зафіксувати її складові й здатність динамічно функціонувати.

Моделюючи конструкції правової форми існування та розвитку відносин у сфері промислового виробництва слід тримати в полі зору основні структурні елементи ринку, що мають бути екстрапольовані на сферу промислового виробництва. Так, до основних елементів промислового виробництва належить пропозиція промислового виробництва. Роль держави полягає у різнохарактерних зусиллях щодо формування, консолідації та стимулювання такої пропозиції як за рахунок вітчизняних потужностей, так і за рахунок залучених інвестицій в економіку України.

Наступним елементом промислового виробництва ринку є ринковий попит.

Головним завданням промислової політики в цьому сегменті є формування за рахунок правових та організаційних заходів реального попиту серед національних суб'єктів господарювання на залучення інвестицій. Кінцевим результатом такого залучення має стати випуск продуктів промислового виробництва. В цьому контексті «промисловий попит» корисно диференціювати на дві категорії, що мають значення самостійних об'єктів промислової політики.

Регулюючий вплив держави на діяльність суб'єктів господарювання можна визначити як діяльність держави в особі її органів, що спрямована на забезпечення публічних інтересів шляхом використання засобів впливу на господарські відносини та поведінку суб'єктів господарювання. Підставою такого регулюючого впливу є необхідність забезпечення реалізації та охорони публічних (державних і суспільних) інтересів. Зазначений регулюючий вплив держави в особі її органів на діяльність суб'єктів господарювання має бути збалансованим. Співвідношення публічних і приватних інтересів при здійсненні державного регулювання господарської діяльності має виявлятися у такому державному впливі, яке надає можливість суб'єктам господарюван-

ня ефективно розвиватися, і при цьому забезпечує необхідні публічні потреби та інтереси. Механізм регулюючого впливу держави в особі її органів характеризується певними особливостями: регулюючий вплив та його механізм є складовою соціального регулювання; є певною системою взаємодіючих між собою елементів, серед яких виділяють правові засоби (норми, суб'єктивні права та юридичні обов'язки тощо), способи (дозволи, заборони і зобов'язання) та форми (дотримання, виконання і використання); він забезпечує регулювання суспільних відносин, тобто є динамічною частиною правової системи; механізм регулюючого впливу має цілеспрямований та результативний характер. При цьому, як підкреслює В. С. Щербина, важливе місце серед учасників відносин у сфері господарювання посідають органи державної влади та органи місцевого самоврядування, наділені господарською компетенцією. Для реалізації останньої вони наділяються відповідними організаційно-господарськими повноваженнями, що дає підстави вважати їх суб'єктами організаційно-господарських повноважень [3, с. 46]. Держава реалізує право державної власності у державному секторі економіки через систему організаційно-господарських повноважень відповідних органів управління, у комунальному секторі економіки управління здійснюється через систему організаційно-господарських повноважень територіальних громад [4, с. 92]. Хоча всі рівні організації господарської діяльності необхідні, доповнює О. М. Вінник, проте державний має особливе значення, що зумовлене роллю держави в суспільному житті. Заінтересованість держави в чіткій організації господарського життя зумовлена наявністю у неї на праві власності значного масиву майна, що вимагає від держави забезпечення управління державним сектором економіки [5, с. 76]. Отже, реалії життя, як наголошує В. М. Симоненко, швидко й переконливо показують, що ринкова економіка не може бути повністю некерованою, оскільки в такому випадку втрачаються організаційні механізми, які забезпечують об'єднання економічних суб'єктів країни в цілісну економічну систему [6]. На виконання цієї тези, згідно з ч. 7 ст. 22 ГК України, держава застосовує до суб'єктів господарювання у державному секторі економіки усі засоби державного регулювання господарської діяльності, враховуючи особливості правового статусу цих суб'єктів. Саме тому однією з важливих форм забезпечення реалізації економічної політики держави є здійснення державного управління народногосподарським комплексом. Його зміст, як і зміст управління у будь-якій сфері, розкривається через зміст і характер функцій, що реалізуються у процесі такої діяльності. Враховуючи спорідненість управління та регулювання як засобів впливу, слід звернути увагу на те, що у більшості монографічних досліджень, присвячених проблемам державного управління, об'єктами останнього визнавались лише окремі елементи або групи, тобто фактично об'єкт розумівся вузько. У той же час детально

розглядались процеси взаємозв'язків органів, що здійснювали вплив, та об'єктів, які його потребували, динамізм суспільних процесів, на підставі яких моделювались відносини конкретних об'єктів та суб'єктів тощо. Тому дослідження об'єкта у вузькому розумінні не зовсім виправдані.

Розглядаючи суб'єктивний критерій, потрібно зазначити на можливість його розгляду як у широкому, так і вузькому розумінні. У широкому суб'єктом слід визнати державу в цілому як Інститут політичної системи суспільства. Це зумовлюється тим, що жоден об'єкт, який підлягає регулюючому впливу, повністю і всеохоплююче не сприймає зазначений вплив тільки якимось окремим органом управління або їх сукупністю. Отже, суб'єктом державного управління виступає насамперед держава як політична система. Суб'єктами державного регулювання у вузькому розумінні доцільно визнати систему державних органів. Наприклад, В. С. Щербина вважає господарську компетенцію кваліфікуючою ознакою органів державної влади та місцевого самоврядування як учасників відносин у сфері господарювання [3, с. 24–25]. А з прийняттям Конституції України стан справ суттєво змінився, за територіальними громадами було визнано (ч. 1 ст. 142 Конституції України) право власності на комунальне майно, і в українському законодавстві розпочалося формування нової системи управління об'єктами комунальної власності. У регіонах було вирішено питання взаємодії між зазначеними структурами, яке здійснюється на підставі законів України «Про місцеве самоврядування в Україні» та «Про місцеві державні адміністрації». Крім того, за критерієм характеру здійснюваної діяльності виокремлюють таких суб'єктів господарського права, які здійснюють керівництво господарською діяльністю, в тому числі її організацію. До них, зокрема, належать господарські міністерства та відомства, органи місцевого самоврядування та їх виконкоми тощо.

Характеристика об'єкта організаційно-господарських правовідносин ґрунтується на моністичному підході, який виходить з того, що об'єктом правовідносин можуть бути тільки вчинки, діяння суб'єктів, їхня поведінка, тобто фактичні суспільні відносини, оскільки тільки вони здатні реагувати на дію права, на вплив правовідносин. Ураховуючи зв'язок організаційно-господарських правовідносин з господарською діяльністю в цілому, а не тільки з її організаційною стороною, можна вважати, що загальним об'єктом цих правовідносин є в цілому процес організації та здійснення господарської діяльності. Груповим (родовим) об'єктом окремих груп таких правовідносин виступають конкретні види господарсько-управлінської діяльності. Безпосереднім об'єктом окремих організаційно-господарських правовідносин є конкретні відносини з організації, управління або регулювання господарської діяльності, фактичні дії, реальна поведінка його учасників. За суб'єктною спрямованістю залежно від характеру і змісту окремих організаційно-господарських

правовідносин їх об'єктами можуть виступати або правова поведінка зобов'язаного суб'єкта, що в цілому характерно для зобов'язальних правовідносин, або власна поведінка управненого суб'єкта, яка також, як правило, поєднується з відповідною поведінкою контрагента [7].

Висновок. Формування цілісної системи державної підтримки підприємництва є складним та тривалим процесом, в основі якого лежать: 1) законодавча і нормативна база, що визначає специфічні умови діяльності суб'єктів підприємництва, яка регулює форми і методи його підтримки та процедури прийняття рішення; 2) правозастосовні механізми, що гарантують дотримання законності і рівноправність представників малого підприємництва у відносинах із суб'єктами організаційно-господарських повноважень; 3) забезпечення безпеки та захисту суб'єктів господарювання; 4) система спеціалізованих інститутів, що забезпечують розробку і реалізацію державної політики щодо підтримки підприємництва (суб'єкти організаційно-господарських повноважень в особі органів державної виконавчої влади, місцевого самоврядування та виробничих і громадських об'єднань, саморегулівних організацій тощо); 5) державні програми, програми соціально-економічного розвитку регіонів, що визначають реструктуризацію промисловості та інвестиції в галузевий і регіональний розвиток тощо; 6) ресурсне (виробничі площі, земельні ділянки, обладнання) та фінансове забезпечення (у тому числі бюджетні асигнування), необхідне для реалізації заходів підтримки підприємництва, поряд зі створенням умов і механізмів для залучення приватних вітчизняних та іноземних інвестицій, а також радикальним удосконаленням податкової системи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Молчанов А. Б. Совершенствование организационно-хозяйственного механизма государственной поддержки развития инновационного потенциала российских промышленных предприятий / А. Б. Молчанов // Рос. предпринимательство. – 2011. – № 4. – С. 24–27.
2. Молчанов А. Б. Государственно-частное партнерство как фактор повышения инновационного потенциала российских промышленных предприятий / А. Б. Молчанов // Креатив. экономика. – 2010. – № 11 (47). – С. 117–122.
3. Щербина В. С. Суб'єкти господарського права [Текст] : монографія / В. С. Щербина. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 264 с.
4. Щербина В. С. Господарське право [Текст] : підручник / В. С. Щербина. – 2-ге вид., переробл. і допов. – К. : Юрінком Інтер, 2005. – 592 с.
5. Вінник О. М. Господарське право : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / [О. М. Вінник]. – [2-ге вид. змін. та допов.]. – К. : Правова єдність, 2009. – 766 с.
6. Симоненко В. М. Держава і ринок: Шляхи партнерства / В. М. Симоненко // Економіка України. – 2007. – № 1(542). – С. 71–77.

7. Віхров О. П. Організаційно-господарські правовідносини : автореф. дис. … д-ра юрид. наук : спец. 12.00.04 «Господарське право; господарське-процесуальне право» / О. П. Віхров. – Донецьк, 2009. – 35 с.

Стаття надійшла до редакції 27.11.2014

Рецензент — доктор юридичних наук, доцент В. М. Пашков, Полтавський юридичний інститут Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, м. Харків, Україна.

Reviewer — V. M. Pashkov, Doctor of Legal Sciences, associate professor, Poltava Law Institute of Yaroslav Mudryi National Law University, Kharkiv, Ukraine.

Е. В. ЧЕРЕПОВСКИЙ
соискатель кафедры хозяйственного права Национального юридического университета имени Ярослава Мудрого, Харьков

ОРГАНИЗАЦИОННО-ХОЗЯЙСТВЕННЫЙ МЕХАНИЗМ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ПОДДЕРЖКИ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ

В статье исследуются вопросы государственной поддержки субъектов хозяйствования с применением соответствующих организационно-хозяйственных механизмов. Анализируется перечень методов и форм государственного стимулирования инновационного развития промышленных предприятий. Акцентируется внимание на том, что их систематизация позволяет определить с позиции комплексного подхода наиболее эффективные правовые меры, обеспечивающие развитие современного инновационного производства.

Ключевые слова: государственная поддержка, субъекты организационно-хозяйственных полномочий, регулирующее влияние государства.

YE. V. CHEREPOVSKYI
postgraduate of Economic Law Department, Yaroslav the Wise National Law University, Kharkiv

AN ORGANIZATIONAL AND ECONOMIC MECHANISM OF STATE SUPPORT OF INDUSTRIAL COMPANIES

Problem setting. Under conditions of globalization and escalation of competition in the world markets the improvement of an organizational and economic mechanism of the state support of industrial company development and the creation of a conducive climate for investments in innovations are required and needed by the contemporary market practice.

Recent research and publications analysis. Important scientific issues of the activity regulation and the state support of subjects of law are significantly examined in papers of scientists-economists, among which are O. M. Vinnyk, D. V. Zadykhailo, V. K. Mamutov, V. M. Pashkov, O. P. Podtserkovnyi, V. A. Ustymenko, and V. S. Shcherbyna. Nevertheless, the organizational and economic mechanism of state support of national economy branches is not subject to complex scientific researches.

Paper objective. The paper objective is to research peculiarities and the content of the state support of business entities.

Paper main body. Nowadays, there is a wide range of methods and forms of the state stimulation of the innovative development of industrial companies. The systematization of the methods enables to determine the most effective legal measures providing the development of the modern innovative production from the standpoint of a complex approach.

Within elements of the state regulative impact institutional transformations, which are aimed at the creation and the further development of a production and technical innovative infrastructure conducing to the enhancement of the material and technical basis of the company innovative potential, are of special importance.

Conclusions of the research. The basis of the formation of a single system of the entrepreneurship state support contains: 1) legislative and normative frameworks determining specific conditions of a business entity activity; 2) law-enforcing mechanisms, which guarantee the adherence to lawfulness and equality of rights of business entities; 3) security and protection of business entities; 4) a system of specialized institutes providing the development and the application of a state policy on the entrepreneurship support; 5) state programs, programs of the social and economic development of regions, which stipulate the restructurization of the industry and investments in the branch and regional development; 6) resource and financial provision being essential for the application of entrepreneurship support measures accompanied by the creation of conditions and mechanisms for the engagement of private and domestic investments and the radical improvement of a tax system.

Short Abstract for an article

AN ORGANIZATIONAL AND ECONOMIC MECHANISM OF STATE SUPPORT OF INDUSTRIAL COMPANIES

Abstract. The article is dedicated to the research of issues of the state support of business entities on the basis of respective organizational and economic mechanisms. The author analyzes a list of methods and forms of the state stimulation of the innovative development of industrial companies. The article emphasizes that the systematization of the methods enables to determine the most effective legal measures providing the development of the modern innovative production from the standpoint of a complex approach.

Key words: state support, bodies of organizational and economic authority, state regulative impact.

УДК 346.22:332

Т. І. ШВИДКА
кандидат юридичних наук,
асистент кафедри господарського права
Національного юридичного
університету
імені Ярослава Мудрого, Харків
e-mail: tazik0009@mail.ru

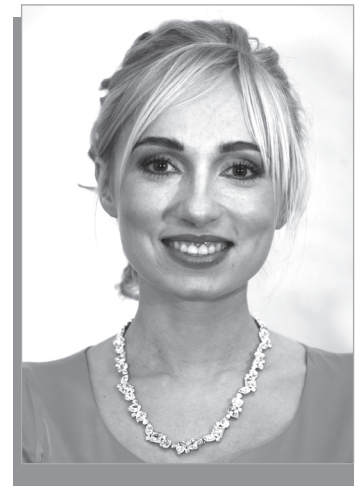

ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВІ ЗАСОБИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗРОСТАННЯ КОНКУРЕНТОЗДАТНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Стаття присвячена аналізу господарсько-правових засобів впливу на зростання конкурентоспроможності національної економіки. Засоби підвищення конкурентоспроможності повинні бути диференційовані, адже завдяки цьому можна вести мову про детальне і предметне розроблення системи господарсько-правових засобів та механізмів впливу держави на відповідну властивість національної економічної системи.

Ключові слова: конкурентоздатність, господарсько-правове забезпечення зростання конкурентоздатності, економічна політика держави, господарсько-правові засоби підвищення конкурентоздатності.

Постановка проблеми. З’ясування можливостей держави впливати на відповідні відносини саме господарсько-правовими засобами вимагають розбудови цілісної концепції функціонування відповідного напряму господарсько-правової політики, включаючи визнання його об’єктів, засобів, форм реалізації, індикаторів, ефективності тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Слід зазначити, що в різні часи питаннями конкурентоспроможності займалися такі провідні вчені-економісти, як Ф. Котлер, К. Ісікава, А. Бранденбургер, М. Портер та інші. Серед вітчизняних досліджень у цій сфері потрібно виділити таких вчених, як В. Александрова, Я. Базилюк, Ю. Бажала, Я. Жаліло, І. Крючкова, Н. Ба-

© Швидка Т. І., 2015